

Monumentnummer*: 525419

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 1 juli 2002
Kadaster deel/nr: 82901/111

*Monumentnaam***

Mathenesse

*Woonplaats**

Schiedam

*Gemeente**

Schiedam

*Provincie**

Zuid-Holland

*Straat**

Noordvestsingel

*Nr**

85

*Toev.**

*Postcode**

3119 DC

*Woonplaats**

Schiedam

Situering

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Schiedam

*Sectie**

H

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

2248

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

Voormalige BRANDERIJ "Mathenesse" gebouwd in 1874 in Eclectische stijl en identiek aan het pand Noordvestsingel 83. De branderij is gesitueerd aan de in 1350 gegraven Noordvest en maakt deel uit van een hele rij branderijen die in de jaren zeventig van de negentiende eeuw zijn gebouwd. De branderijen stonden in oorspronkelijke opzet (waarschijnlijk in verband met brandgevaar) aan de beide zijden vrij.

De branderij is typologisch representatief voor de huisvesting van deze specifieke productiefase binnen de Jeneverbedrijfstak in de tweede helft van de negentiende eeuw. Karakteristiek is de asymmetrische gevelindeling die het gevolg is van de opstelling op de begane grond van de (bredere) beslagbakken aan één zijde van de branderij en de ketelapparatuur aan de andere zijde. Op de eerste verdieping bevindt zich, geheel rechts, de deur waardoor, via een ladder, de zakken grondstoffen naar binnen werden gedragen.

NB: In 1936 is de branderij door middel van een tussenbouw samengevoegd met het buurpand Noordvestsingel 83 door architect Coen Kramers Thz. te Schiedam. Van deze verbouwing dateren beide vierkante vensters in de top van de voorgevels en de voorgevel van het tussenliggend bouwvolume.

De karakteristieke detaillering van de ramen en/of deuren is vervangen voor moderne houten kozijnen. In het interieur is ten behoeve van een woning op de balklaag van de dakconstructie een entresol aangebracht. In het dak zijn in beide dakschilden een aantal daklichten en in het oostelijk dakschild een dakkapel aangebracht. De in oorsprong vrije ruimte tussen het pand en het linker- en rechterbuurpand is bebouwd met volumes van twee bouwlagen. Door de bebouwing aan weerszijden van de branderij zijn de zijgevels ingrijpend gewijzigd.

Omschrijving

De branderij is opgetrokken op een rechthoekige plattegrond en bestaat uit een hoge begane grond verdieping en een ruime verdieping onder een met pannen gedekt zadeldak dat met de nokrichting haaks op de straat staat. De voorgevel is opgetrokken in rode/grauwe bakstenen en de achter- en zijgevels in gele IJsselsteen. De voorgevel is gevat tussen gemetselde pilasters met spaarvelden met hardstenen bekroning. De pilasters worden visueel langs de daklijn van de tuitgevel doorgetrokken door een gemetseld fries met spaarveld. In de punt van het fries is een bakstenen Franse lelie aangebracht. De tuitgevel is afgedekt met een dubbele, verspringende kopse rollaag. Alle vensters in de branderij zijn licht getoogd en voorzien van anderhalfsteens strekse rollagen. De voorgevel bevat op de begane grond links van het midden een dubbele, openslaande inrijpoort die is gevat tussen twee hardstenen pilasters. Boven de poort bevindt zich een rondboogvormig bovenlicht voorzien van het karakteristieke spinnenwebvenster en bekroond door een anderhalfsteens strekse rollaag waarin een hardstenen sluitsteen met daarin het bouwjaar (1874) gegraveerd. De poort wordt geflankeerd door links één en rechts twee vensters met hardstenen waterdorpels en duimstenen. (De twaalfruits openslaande ramen zijn vervangen.) Op de verdieping bevinden zich vier vensters met hardstenen waterdorpels en geheel rechts een licht getoogde deur op een gemetselde waterdorpel. Boven het middelste venster is een hardstenen naamplaat met de naam "MATHENESSE" aangebracht. De achtergevel bevat ter hoogte van de verdieping nog drie originele licht getoogde vensters op gemetselde waterdorpels. In de top van de puntgevel is een rondlicht met een omlijsting van een dubbele kopse rollaag en ter hoogte van de balklagen eenvoudige muurankers met rechte schieters. De inwendige structuur wordt bepaald door een samengestelde balklaag. Op de begane grond wordt de dubbele onderslagbalk gesteund door houten standvinken. De kapconstructie bestaat uit een reeks spanten in de vorm van hangwerken.

Waardering

Voormalige branderij 'Mathenesse' gebouwd in Eclectische stijl in 1874, als karakteristiek bouwtype voor de laatste grote bloeiperiode (1850-1880) van de (kleinschalige) Schiedamse brandersbedrijvigheid van algemeen belang vanwege de architectuur- en cultuurhistorische waarde, alsmede vanwege de beeldbepalende - en ensemblewaarde in relatie met de overige branderijen uit dezelfde periode aan de Noordvestsingel.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Branderij